

RENAȘTEREA ROMÂNIA

ZIAR NAȚIONAL-POPORAN-INDEPENDENT

Directori: V. Hotărău și A. P. Bănuț
Redactor: I. U. Soric
Administrator: I. Martin

Joi 31 Iulie 1919

155

76 lei
80 lei
76 lei

Tară luptătoare

Pentru a patra oară în decurs de trei ani țara își trimete copiii ei frumoși în văltoarea luptei pentru apărarea unui drept sfânt, pentru unui gând luminos.

Pentru a patra oară în decurs de trei ani în mânoaselor câmpuri ale Olteniei lui Tudor, în Moldova glorioasă sângerează pentru asinarea libertății neamului românesc dintre Carpați și Tisa, în furibundă înclăștare cu hoardele turcești și ale fafului ridicat din mocirla fărâșurilor milenare.

Și, în avântul ce li-l dă credința în stinjenia ei lor, nu este putere pământescă care să-i împiedice, nu este ispită infernală care să-i poată înfrânge. Jertfele se aduc fără de șovăire, loviturile se înfruntă cu bărbăția eroilor de epopee. Și, în zeia gloriei eterne închide pe vecie ochii, țara a ars o fărâșă de soare, pe buze se crispează zâmbetul de crunt dispreț la adresa lașilor.

Ce meschine, ce triviale răsar toate preocupările inconștienței sau ale vanității ce conduc lupta de vorbe și acțiunile de culise ale pigmeilor ce luptă „cu retoricile sulii” față de jertfa mare și fără de prihană și fără de preț pe care o aduce idealului național arhangelul întrupat în ostașul român.

Cine a scornit mincinoasa legendă că regenerarea vieții neamului nostru, în noul stat va răsări de altundeva decât dintre Carpați și Prut? Acolo unde bate un suflet atâta de generos în jertfa pentru libertate și pentru lumină, acolo de unde zilnic pornesc mii de viteji gata să-și dea viața pentru triumful unei idei de mântuire, acolo să nu se poată face și atâta de ușoara sforțare pentru o nouă viață? O țară care pentru un ideal jertfește sânge și suflet nu va fi în stare să jertfească ambiții meschine și năzuințe ariviste spre a înfrona adevărata viață? Acel ce știe să moară de dragul unei Români noi, nu vor ști să trăiască de dragul ei?

Ba da! Și, în fața mărețului exemplu de jertfă pe care România luptătoare ni-l dă azi, acolo pe malurile Tisei înfiorate de chipul semeț al roșiorului să se plece cu umilire toți cari și-au închinat că jertfa pentru neam, se rezumă în vorbe, că e destul să ai pretenția, ca să și meriți recunoștința.

De unde a răsărit această măreață oaste binecuvântată, după trei ani de cumplite lovituri ale unei vitrege? Ce tainice rezerve păstrate cu sfințenie pot acest binecuvântat pământ dintre Carpați și Prut, de le-a putut trimete la vreme să calce piciorarele lor pe solii întunerecului? Din ce izvoare s'a adăpat sufletul acestor luptători fără de asemănare, sorbind odată cu volința triumfală, disprețul de moarte și generositatea de viață?

În fața vorbelor, foarte prudente când primejdia ne amenință confortul, România luptătoare ne dă jertfa sângelui. În fața eroilor cari nu știu ce va să zică nici truda, nici foamea, nici frigul, România luptătoare ne dă pe eroii faptelor. Ni-i dă pe acei eroi, în fața cărora se risipește negura vrășmașe. Ne dă pe eroii, cari știu să riște totul și să renunțe la supremul bun de pe lume: la viață.

Da, Dintre Carpați și Prut a venit jertfa mântuitoare. Și numai de acolo va veni și regenerarea vieții noastre. Dacă ici-colo au fost unele manifestări îmbucurătoare în provinciile acum desrobite și aparate de ostașul român, — să nu se uite că ele au fost, în scrierile vremelnice, tot urmare a ideii venite din țara mamă, din țara în care cresc eroii, din țara luptătoare.

I. U. Soric

Insemnări zilnice

Traian Moșoiu

Un Hercule clădit din granitul munților Tărei Băsei. Și maiestrea faimicilor munți este în figura acestui bărbat croit anume pentru războaie. Ardealul care l-a născut a sădit în el vâjșoșia, energia și dorul de libertate. România-mamă, care l-a croit drumul vieții, i-a dat violciunea, dragostea de jertfă și volința nestrămutată de a învinge.

Ostașul acesta cu trăsături energice în figură, cu seriozitatea pătrunzătoare în privire, cu știe ce este obseala și nu vrea să cunoască marginile unde se oprește jertfa.

Dela Oriat și până dincolo de trecătorile munților s'a luptat cot la cot cu soldații săi spre a rupe cercul de foc al hoardelor teutone. Și l-a rupt. Drumul până în munții Vrancei bogate în amintiri de fapte mărețe i-a fost un lung și dur lupte întru stăvillirea dușmanului cotropitor. Loviturile date acolo dușmanului de către mândra noastră divizie a donăsprezece au fost fatale celor ce, încrezătorii în norocul lor, nu voiau să mai știe de vrednicia românească.

Demobilizarea diviziei, în urma păcii dela București, clipele în cari soldații diviziei lui își strătau armele și le dădeau în primire, l-au umplut de amărăciune. A luat comanda unei divizii active, căci lipsa de acțiune îl doborâ. Divizia a șaptea. Ce de mărețe amintiri sunt legate în sufletele Ardelenilor de ea. În fruntea ei a trecut generalul Moșoiu pentru a doua oară munții, liberând Ardealul ce și aștepta de veacuri mântuirea. În fruntea ei a zdrobit hoardele de dincolo de linia de demarcație.

Au venit zilele grele de acum. Căci am trecut prin momente mult mai critice decât și-ar putea cineva închipui.

Lată-l din nou în fruntea diviziilor cari cu îndrăzneală de fulger răzbnător s'au aruncat asupra oastei turcii maghiare. Și a biruit, căci trebuia să biruiască. În natura este o dreptate covârșitoare puterii omenești. Și cea dintâi, ca și cea de pe urmă lovitură trebuie să li se dea împătorilor milenari de către un fiu al acestui obidit Ardeal, care pentru o clipă s'a văzut amenințat în libertatea lui.

Și acum, când el înainteașă biruitor, îmi vine în minte observarea unui alt viteaz general, care, alături de venirea lui Moșoiu în fruntea diviziilor de manevră, rostea plin de încredere:

— Alors tout va bien! — Laokoon

Marele Sfat Național

Centrala provinciei desrobite

Telegramele trimise dlor dr. Ciugureanu și I. Nistor.

În ședința sa de ieri Marele Sfat a trimis următoarele telegrame:

Dlul ministru Ciugureanu Chișineu

„În ziua cea mare în care vitejia armatelor românești se încoronază cu instituții de stat, cari asigură pe veci dominațunea românilor pe plaiurile desrobite, când Marele Sfat se întrunește pentru prima dată, să îndrume viața noastră socială și politică pe calea cea largă a democrației moderne, întindem mâna de frați Basarabiei eliberate.

Unții pe vecie cu vechiul Regat, credincioși Marelui nostru Rege și drapelului țării, vom clădi prin muncă, jertfă, vitejie și iubire pentru totdeauna temelii puternice ale patriei unite și nedespărțite.”

Dlul ministru I. Nistor Cernăuși

„Marele Sfat Național al Transilvaniei Bănătuului și părților ungurene, ales în adunarea neamului dela Alba Iulia, întrunit astăzi, trimite salutul său frătesc Bucovinei lui Ștefan cel Mare, alipite la patria unită. Descătușați împoarea de snbt apăsarea prăbușitului monarhii austro-ungare, întemeiați pe virtutea poporului nostru, călăuziți de cinste și dreptate, în spirit național și democratic, prin armonica concurență a tuturor celor buni, vom contribui împreună prin munca și iubire la opera de consolidare internă a României, menită să-și îndeplinească misiunea de civilizație și progres.”

Stabilirea prețurilor pentru mărfuri

Resortul de agricultură și comerț a luat referitor la stabilirea prețurilor pentru toate mărfurile, următoarele dispoziții noi.

Fabricanții și producătorii de orice solu de articole vor calcula peste prețurile de fabricare un beneficiu dela 10-20% după natura mărfurilor, adică la mărfurile care se vindeau în timp normal cu câștig mai urcat se calculează un câștig mai urcat, iar cari se vindeau cu câștig mai mic, se vor vinde cu câștig mai mic.

Comercianții profesioniști vor vinde revânzătorilor cu un beneficiu dela 5-15% după mărimea comandel, și natura mărfii, publicului consumator cu 10-30%.

Prețurile de vânzare se vor arăta pe marfă. Aceste norme sunt a se observa strict și de către meseriași și industriași, întrucât privește plata pentru confecționările și lucrurile cele ce le fac, fiindu-se seamă de salariile ce pot să le plătească în raport cu cheltuielile de întreținere ale lucrătorilor.

Comerțul intermediar rămâne strict oprit și orice speculă se pedepsește aspru.

Cel ce vor contraveni acestei ordonanțe se vor pedepsi cu amendă până la 100.000 coroane și închisoare până la 6 luni. Atâră de aceasta mărfurile de contravenție se vor confiscă în favoarea statului. În cazuri grave Consiliul dirigent va putea hotărî și rechiziționarea întreprinderii sau fabricii.

Politia învitată de toți fabricanții și producătorii ca și comercianții de orice solu de marfă, la cea mai strictă executare a dispozițiilor de mai sus, accentuând că cei descoperiți de organele de control, sau cei denunțați de public vor fi pedepsiți aspru.

Desbaterile Marelui Sfat

Primele ședințe. — Proiectele de reformă au fost depuse. — Urgența pentru legea electorală. — O declarație a dlui Iuliu Maniu.

Prima ședință a Marelui Sfat Național n'a fost pierdută în discursuri solenne cari au totdeauna o frumoasă sonoritate, dar cari nu aduc nimic în mersul lucrurilor unei adunări legislative. Inimosa și caldă cuvântare a dlui Th Mihali a fost numai un punct de plecare. Emoționantul raport al dlui Vasile Goldiș despre primirea de care s'au bucurat delegații adunării dela Alba Iulia îndrăgini să vorbească M. S. Regelui actul de voință proclamat în memoria lui de 1 Decembrie 1918, era o plăcută datorie față de Marele Sfat.

Cea dintâi adunare legislativă a Ardealului pare dispusă la o cât mai întinsă activitate. Proiectele celor două reforme au și fost puse pe masa Marelui Sfat, și comisiunile pentru studierea proiectelor de legi au și început să lucreze, în vreme ce se va proceda la completarea Marelui Sfat cu cei 47 membri noi.

Ședința de ieri a fost adăugită și cu un incident interesant. Dl L. Oanea cerând adunării să voteze o moțiune prin care să se protesteze împotriva oricărui nou amânare a alegerilor pentru Constituanta, a dat prilej dlui Iuliu Maniu să declare în numele Consiliului dirigent că, în chestiunile cari cad numai în hotărârea factorilor constituționali din vechiul Regat, n'ar fi nimerit ca Marele Sfat să dea îndrumări.

Fruntăși politici ardeleni doresc ca, deocamdată, Marele Sfat să se marginească la votarea celor două reforme. E de așteptat deci ca nici în chestiune externă să nu se producă nici o discuție.

Ședința de după amiază

Ședința de după amiază a Marelui Sfat se deschide la ora 5.

Sunt prezenți toți șefii de resort, pe banca ministerială. În incintă mai mulți membri ai Sfatului decât de obicei.

Dl Victor Bontescu, șeful resortului de agricultură și comerț, în chestiunea agrară. Adunarea dela Alba Iulia spune că are un impus o datorie, ca printru cele dintâi probleme să rezolvăm problema agrară. Consiliul dirigent, și în special resortul agriculturii, s'a ocupat de această chestiune și rolul preocupărilor noastre este proiectul de reformă agrară pe care l-depun pe masa Marelui Sfat.

Propune să se aleagă o comisiune de 25 membri cari să studieze proiectul de reformă agrară.

Dl Ionel Pop, secretar, citește lista următoare, care se aprobă prin aclamație. Teodor Mihali, Demetriu Radu, Vasile Suciu, Ignatie Pop, N. Bălan, Antoniu Mocioni, Sever Dan, Ioan Pop, Romul Velican, Simion Bala, Ionel Pop, Coriolan Steer, Pavel Roșca, Edeon Goga, T. Malan, Nestor Opreanu, Valer Moldovan, Nic Borzea, P. Cloban, Uroș Păteanu, Avram Borcuța, George Grădinar, Petre Corneanu, Iuliu Groșoreanu și Ion Teculescu.

Dl Ion Suciu, șeful resortului organizării la cuvântul în chestiunea electorală: În adunarea dela Alba Iulia, spune dl Suciu, s'a hotărât să dăm drepturi politice poporului. Noi cari am luptat ani de arândul pentru aceste drepturi trebuie să le aducem la îndeplinire. În vechiul Regat, M. S. Regele, ca recunoștință pentru țărani, cari s'au luptat cu atâta vitejie, a dat decretul-lege prin care s'a acordat votul universal.

Proiectul de lege electorală, astfel cum a rezultat din studiul Consiliului dirigent îl depun pe masa Marelui Sfat.

Propune și dsa să se aleagă o comisiune de 25 membri, cari să studieze proiectul de lege electorală.

Sunt aleși prin acțiunile următorii: Iuliu Hossu, Andrei Băseanu, R. Clorogari, N. Ivan, dr. Ilie Dăianu, Sever Miculea, Iuliu Chiș, Andrei Ilie, Avram Imbroane, Pompiliu Dan, N. Șerban, Ion Mihai, Iustin Pop, Vasile Saftu, Ioan Harșa, Iuliu Coriolan, Liviu Micșa, Oct. Tăsișăușu, C. Bucșan, Gh. Popescu, I. Nedelcu, Andrei Ghidici, G. Popovici, L. Georgevici, Iosif Cisek, Iosif Receanu.

Dl Vasile Goldiș, ministru fără portofoliu în guvernul din București, ia cuvântul pentru a citi un raport despre predatea actului de unire dela Alba Iulia, în fața M. S. Regelui.

Marele Sfat Național în ședința de 2 Decembrie 1918 — spune dl Goldiș — a hotărât ca decizia adunării naționale dela Alba Iulia să fie adusă la cunoștința M. S. Regelui. Această decizie a fost comunicată de o comisiune compusă din P. S. Episcopopol Miron Cristea, P. S. Episcopopol Hossu, Alexandru Vaida-Voevod și Vasile Goldiș.

Dl Vasile Goldiș citește darea de seamă oficială despre primirea care s'a făcut la București comisiunii, discursul pe care dsa l-a ținut în fața M. S. Regelui cu acest prilej și răspunsul Saveranului.

Marele Sfat aplaudă prelungit fraza prin care M. S. Regele a declarat că pentru totdeauna la România toate pământurile românești dela Nistru până la Tisa.

Actul unirei a fost transmis guvernului regal, și cu asentimentul dlui Iuliu Maniu, președintele Consiliului dirigent, s'au dat două decret-lege prin cari s'a înființat Consiliul dirigent și s'au numit doi miniștri fără portofoliu, din partea Ardealului și ținuturilor ungurene, în guvernul din București.

Adunarea ia la cunoștință raportul dlui Vasile Goldiș.

D. A. Băseanu propune ca raportul să se înscrie în procesul verbal al ședinței, exprimându-se totdeauna mulțumiri comisiunii Marelui Sfat pentru modul cum l-a reprezentat cu acest solemn prilej.

Propunerea se primește cu aplauze.

D. Laurențiu Oanea, face propunerea ca în vederea alegerilor pentru Constituanta cari au fost fixate cu data de 15 Septembrie și pentru Ardeal, Banat și părțile ungurene, să se voteze urgența pentru legea electorală, cu precădere față de reforma agrară.

O zi două de întârziere pentru legea agrară nu va adăuga nicio greutate în aducerea la îndeplinire, pe când în ce privește legea electorală fiecare zi e prețioasă, deoarece e vorba de un termen fixat.

În aceeași ordine de idei, d. Oanea cere Marelui Sfat să voteze o moțiune prin care să se ceară ca în niciun caz alegerea pentru Constituanta să nu mai sufere o nouă amânare și după 15 Septembrie.

Propunerea de mai sus e sprijinită de membrii Marelui Sfat.

D. I. Maniu, președintele Consiliului dirigent declară că în privința urgenței pentru legea electorală Consiliul dirigent n'are nimic în potrivă. Și Marele Sfat e convins de sigur de urgența reformei electorale. În această privință, adaugă d. Maniu, mă aflu în plăcuta surpriză de a fi de acord cu propunătorul.

Cât despre cealaltă parte a propunerii, care atinge chestia termenului alegerilor pentru Constituanta cred că nu putem spune cuvântul. Avem și noi dorița ca alegerile să se facă pe cât se poate mai repede, și să nu se mai amâne. Hotărârea în această privință stă însă în mâinile Saveranului și a guvernului regal din București. Cred că e nimerit să procedăm cât mai grabnic la votarea legii electorale, fără a pune însă termene în această privință.

Propunerea dlui L. Oanea se primește cu această modificare.

Ședința se ridică la orele 6 jumătate.

Vitorea ședință astăzi la orele 10 dimineața. La ordinea zilei raportul comisiunii de întregire a Marelui Sfat.

Iar oscilează!

Cu prilejul ultimei ofensive încercate de armatele roșii ale lui Bela Kun împotriva armatelor române și înmormântate cu o definitivă și ultima înfrângere a îndrăzneții bolșevice, au ieșit din nou la iveală unele slăbiciuni de suflet ale câtorva elemente străine din Ardeal. În vremea soldații noștri se luptau ca lei pentru a zdrobi furia ofensivelor maghiare, prin colțurile de stradă, la mesele de catene și în adunările de familie, zvornirile începeau din nou să circule. Pentru unele întini de leure bolșevicii erau aici, la un pas din Sibiu. Unii se pregăteau să-și facă testamentul, alții numai bagajele.

E într-adevăr foarte greu de priceput cum au nișii oameni tot nu s'au încredințat că stăpânirea noastră legitimă asupra unui pământ eliberat cu atâtea jertfe de sânge, poate să fie zdrocnită măcar o clipă.

Sunt însă printre noi și cetățeni proaspeți ai României întregite cari tot nu vor să creadă în schimbarea vremurilor. Pentru aceștia, istoria n'ar trebui să-și repare greșelile. Ei văd limpede înaintea ochilor întâpătirea unor noi roștri de viață în marginea țării românești din defuncta Ungarie și nu le vine să creadă că, vorba omoristului, cadavru e... mort. Câtă vreme fortuna se potolise, după retragerea bandelor de plebeștămată linie de demarcație, zvornirile se astâmpăraseră. Bestia neagră a bolșevismului zăcea lovită de moarte.

Astăzi când bestia neagră a încercat în ultima svârcoire, să ridice din nou capul, știrile alarmante au reînecat drumul lor de zig-zaguri. Uscăturile străinilor au început să oscileze din nou și să-și închipuie că Ungaria, sub o formă sau alta, Ungaria veche poate renaște.

Ostașii noștri au avut însă grijă să rupă încă odată perdeaua care se asternuse peste ochii unor orbii. Cel cari tot nu vor să priceapă că nu există putere omenească pe lume, care să abată dela drumul lor apele lătrate odată în adevăratul lor făgăv, trebuie să vadă în slășiți limpede că seuităia vremii e fără apel.

Dar acestea sunt cele din urmă oscilări pe care trebuie să le înregistrăm. Majoritatea străinilor din granițele viltoarei României întregite, au înțeles că morții nu pot învia, și că singura atitudine sufletească pe care cei deoseționați o pot lua față de desățăurarea evenimentelor, este aceea a resemnării.

Svornirile au amuțit însă din nou de îndată ce Ungurii, aruncați peste Tisa, urmăriți de trupele noastre, nu mai au nici o scăpare, de nici-căeri. Ostașul român a avut grijă să arate încă odată câtă deosebire e între o „gardă” de mercenari și o armată însuflețită de conștiința cauzel pentru care luptă.

Intre cele două lumi cari se bazează pe aceste două forțe cei cari „oscilează” nu mai au de ales. Balașa s'a aplicat pentru totdeauna de partea Dreptății.

Delegația bulgară la Paris

Paris. — Delegația bulgară este așteptată să sosească la Paris. Ea va fi găzduită la Noyen unde va avea ofițeri de legătură francezi ca și delegația germană.

Granițele Bulgariei

Paris. — Consiliul suprem al Conferenței de pace s'a ocupat în ședința de ieri cu lucrurile comisiunii teritoriale privitor la fixarea definitivă a granițelor Bulgariei. Cercurile politice franceze cred și acum că Dobrogea întreagă va rămâne României, iar Tracia întreagă va fi alipită Greciei. (Ag. Decla)

Situația politică

După știrile sosite dela Conferința de pace elementele dela granițele Ungariei au început de-a rândul. Expediția militară împotriva apetei, în care rolul României e preponderant, și hotărâții și ca o primă consecință dl I. Brăneanu a avut înfrățit plăcutul prilej de a acușa Consiliul de miniștri un succes diplomatic pe cele mai importante: Consiliul de cinci când din nou chestiunea granițelor București a hotărât în privința aceasta respectarea și de aliașii din 1916, dând României tot pe care-l revendica Ucraina.

Intem deci în fața unei întorsături în ceea ce privește situația României la Conferința de pace. Iuliu Bela Kun, urmat de strălucita biră a armatei române, după un atac premeditat atâtea vreme, a pus importanța rolului României într-o lumină nouă.

E de așteptat ca, deocamdată cel puțin, dl Brăneanu să nădăjduiască schimbări importante hotărârilor cari ne privesc și prin urmare să rămână la guvern.

Întru cât speranțele guvernului actual sunt meiate și întru cât marșul trupelor noastre din Budapesta vor influența deciziunile Marilor pri evenimente nu vor întârzia mult să o ia. În orice caz, politica dlui Brăneanu față de Conferința de pace rămâne neschimbată. Guvernul actual va refuza semnarea tratatului cu Austria în forma în care a fost prezentat delegației franceze la Saint-Germain.

În această privință ziarul guvernamental „Vilnia” declară limpede cele mai de jos:

„După știrile de aseară, pacea cu Austria încează să fie semnată până la 15 August.

În ce privește, atitudinea față de condițiile de pace cari se impun României prin acest tratat, atitudinea se descurmează tot mai clar și în categoric: România neputând accepta condițiile din tratatul cu Austria, va protesta contra și va refuza să semneze un asemenea tratat. Atitudinea aceasta a noastră, în plin asentiment al opiniei publice și dela noi și din Franța, nu este o noutate pentru cel mari dela Paris.”

E caracteristic faptul că socialiștii ardeleni la Marele Sfat par hotărâți să nu ia încă nici o decizie politică.

Cu toate acestea, socialiștii au și față de legea electorală și față de reforma agrară însemnate obiective de făcut în ceea ce privește dreptul pentru femei înscris în principiile dela Alba Iulia, și în ceea ce privește modalitățile de aplicare a reformei agrare cari li se par prea late.

M. S. Regele la Oradea-mare

M. S. Regele, însoțit de generalul Franțet d'Esperay, comandantul armatei aliate din Orient au trecut spre Oradea-Mare în cursul zilei de ieri.

Suveranul a mers de-a dreptul la postul de comandă al comandamentului trupelor din Transilvania, unde a avut o lungă întrevedere cu dl general Mărdărescu în privința situației pe front.

Operațiunile militare sunt conduse acum chiar de M. S. Regele. Trupele noastre înainteașă cu succes pe tot frontul.

Chestiunea graniței României cu Bulgaria

— Un protest al populației musulmane —

Zilele acestea a sosit la București o delegație a populației musulmane din Cadrilater, aleasă de congresul care s'a ținut la Constanța, pentru a înmăna guvernului hotărârile luate cu acel prilej.

Populația musulmană din Cadrilater protestează împotriva intențiilor pe care le-ar avea Conferința de pace de a ceda bulgarilor o parte din Dobrogea nouă.

Delegația congresului din Constanța a prezentat guvernului și fruntașilor politici o moțiune prin care turcii din Cadrilater declară următoarele:

„Formând imensa majoritate a populației din Cadrilater, din cele două județe noi Durostor și Caliacra, realitate prin forța drepturilor istorice la patria românească încă din 1913, musulmanii despoiați și jefuiți până la această dată de avutul lor, de munca lor și de drepturile lor, de către foștii lor stăpânitori bulgari, au început a respira în liniște, o viață de progres și libertate sfântă.”

„Ei nu înțeleg că tocmal astăzi, când tirania brută a căzut zdrobită sub victoria civilizației și a umanității, să fie din nou deslipti de o țară demnă prin civilizația și cultura ei de care trăim, pentru a fi redați aceluia care în decursul câtorva decenii, au încercat zadarnic să distrugă pătura autohtonă prin furturi, jafuri și crime.”

Populația musulmană din Cadrilater cunoșcând principiile marelui Wilson, care călăuzeste încă pe cele făurice la Paris azezarea definitivă a popoarelor pe bazele volinței și drepturilor lor, atrage respectuos atențiunea celor în drept că volința lor nestrămutată este să rămână alături de viteazul popor Român, nedespărțit de Patria Mamă și că această volință a ei este expresia imensei majorități a acelor ce locuiesc în Dobrogea cea nouă.”

„Populația Musulmană din Dobrogea și Cadrilater este gata prin reprezentanții ei să susție verbal și să exprime tot astfel volința tuturor, în fața Conferenței dela Paris.”

Năzdrăvănia sedentarului

Pentru cele cuprinse în articolul „O poveste nostimă” sedentarul domn Zaharia, care, întorcându-se dela băi, a oprit trenul spre a lăsa un loc confortabil, mi-a trimis martori.

Când mîile de flăcăi ai României sîngerează la Tisa, fostul sedentar dela Budapesta, actualmente sedentarul dela Sibiu, voia probabil un succes pe calea armelor față de mine.

Regret. Sunt soldat în regimentul 70 Muscel și cred că comandantul regimentului domn colonel Grecescu, pe al cărui piept strălucește „Mihal Viteazul” m'ar opri să mă bat cu sedentarii. Articolul l-am scris după indicațiile din sublocotenent Partenie Dan, care de altfel ia răspunderea pentru cele cuprinse în el.

Cât privește altitudinea mea față de sedentarii domn Zaharia, care mi-a trimis martori, am dat o declarație, în care am spus că nu mă simt dator a da unei satisfacții unuia funcționar, care oprește trenul în loc, ca să poată veni comod dela băi, în timp ce soldații luptători merg spre câmpul de onoare deasupra vagoanelor și pe scări iar rîniții cu piepturile sîngerează vin depe front în vagoane de marfă.

Aceasta pentru lămurirea celor ce mă cunosc.
I. U. Soric.

Știri din Basarabia

Populațiunea ucraineană disperată de prădăciunile bolșevicilor se roagă de soldații noștri să fie lăsați a trece dincoace de Nistru în Basarabia. La Odesa e foamete mare, pâinea vînzându-se acum cu 62 ruble kgr.

Noua comisie interimară a orașului Orhel a fost constituită astfel: Dr. Mihail Coteanu președinte, S. Dangă, v.-preș., Donici Silberman și Nitză membri.

Di N. Iorga a fost proclamat președinte de onoare al partidului țărănesc, din Orhei.

La Orhel și Bălți ca și în satele din-pretur continuă sezătorile soților Armășescu și ale d-lui Ion Căpriță cu corul societății „Armonia” din Kișinău.

Expoziția horticultorilor și viticultorilor basarabeni se va deschide în curînd.

Toate bugetele pentru Basarabia s'au aprobat.

Situația agricolă e: fructe și legume, mai ales cartofi, castraveți și papani mulți, grâu și orz din belșug, dar tutun puțin. Vilele sunt foarte bune și fînațele bogate.

A apărut Nr. 1 din buletinul oficial al directoratului de agricultură. Județul Orhel are 42.528 capi de familie moldoveni, 2860 evrei, 2658 ruși, 187 lipoveni, 113 nemți și 64 armeni, total 84.405. Acest județ are 308 sate și 2 spitale cu un buget sanitar al zemstvei de 3 milioane lei.

Di C. Stere a trecut prin Chișinău spre Cetatea Albă în interese familiale.

Informațiuni

Sau dai instrucțiuni direcției regionale C. F. R. pentru imediată suspendare a circulației trenurilor de călători și mărfuri în Banat.

Nu vor circula decât trenurile mil tare. Toate trenurile de călători și mărfuri vor circula numai până la Vărciorova. Biletele se vor elibera numai până la această stațiune.

Poetul și ziaristul Liviu Marian, director al învățămîntului particular din Basarabia a fost candidat din partea partidului țărănesc la scaunul de deputat dela Cetatea Albă.

Urăm harnicului confrate succes în viitoarea luptă politică.

În curînd va apare la Cluj un nou ziar menit să lupte în conformitate cu principiile partidului național. Noul ziar va fi condus de di Sebastian Borușemisa, fost prim-redactor la „Patria”.

Sămbătă în 2 August n. c. la ora d. a., se vor împărți alimente (făină, slănină și ouă) cu prețuri maxime, pentru familii române lipsite și îndeosebi pentru văduve cu copii, în surtea Asociațiunii (str. Șaguna 8) la prezidenția Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Di dr. Mihail Șerban, consilier agronomic, membru în legațiunea română la Paris, s'a logodit în 24 Iulie cu doamna Mărioara Blaga, fiica d-lui Iosif Blaga, directorul liceului din Brașov.

Suntem informați că între Consiliul dirigenți și Consiliul național s'ascesc ar fi intervenit o înțelegere în ceea ce privește reforma agrară.

Primul ministru grec Venizelos a discutat cu primul delegat italian Tittoni asupra chestiunilor privitoare la Asia Mică. Se crede în general că între cele două state se va realiza o înțelegere deplină.

Trupele românești, cari părăsind în Banat, sunt salutate pretinzînd de populațiune cu nespusă bucurie. În Caransebeș armata română a fost întâmpinată cu un entuziasm discurs al Episcopului Miron Cristea.

Ziarele din Capitală anunță că în apropiere de frontiera noastră spre Ucraina se dau furioase lupte între bolșevicii ucraineni și trupele ucrainene albe.

Din această cauză, e o adevărată năvală a populației de dincolo de Nistru spre țara noastră. Mil de oameni, cu femei și copii, trec Nistru ducînd în bărci averea lor îngrămădită și solicită ajutor și azil dela autoritățile noastre de graniță.

Di Aurel Bunea, comerciant engrosist de mărfuri textile, fierărie și coloniale din Galați originar din Ardeal, luînd cunoștința despre mișcarea comercianților Ardeleni, Bănățeni și Crișeni ne roagă să le aducem la cunoștință, că le stă bucuros în ajutor cu orice fel de informațiuni privitoare la piața Galați.

Știri artistice

Dna Lya Pop, o admirabilă contraltă, cu temeinice studii muzicale și cu o aprofundată pregătire pentru operă va da un concert în Sibiu, în seara de 31 Iulie.

Programul concertului e următorul:

1. Beethoven: în questa tomba oscura, Donizetti; Lucrezia Borgia, romanța nella fatal di Rimini, H. Bemberg; Chant Hindou, Desesperance.
2. Gluk: Aria din opera „Alceste”; Divinități du Stix, G. Meyesbeer; Aria din opera „Le prophete” Ah mon fils, 3. Andrescu Jassy; Plugușorul, G. Dima; Jelul mișei și păm. cul. Tib. Brediceanu; Pe sub floare mă legănam.
4. C. Saint Saens: Aria din opera Samson rechuchant ma presence, C. Saint Saens; Extrait des Meiodies Persanes La Solitaire, 5. G. Verdi:

Arille Azuceni din opera H. Trovatore. Stride la Vampa Condotta ei S'era in ceppi, 6 Tib. Brediceanu. Ardemite-ai codru des. Sus în vârful dealului. Floare lui, floare trecui.

Vineri seara dna Lya Pop va da un concert cu acelaș program la Ocna-Sibiului. Va merge apoi la Oradea-Mare, Alba-Iulia și alte orașe din Ardeal.

Cunoscutul tenor al operei din Cluj, di Constantin V. Pavel-Popp dă, cu concursul pianistului și dirigenților de operă dr. Stefan Brody în 2 August a. c. la 8^{1/2} ore seara în sala „Unicum” un singur concert cu program ales.

Din venitul curat se va ceda „Ocotirilor sociale” 15%.

Bilete de intrare se vor vinde în librăria Georg Mayer, Piața mare.

Detalii se pot vedea pe afișe.

Maestrul Sibiianu, profesor la Conservatorul din Iași, cel mai de seamă pianist al nostru și-a fixat programul pentru concertul său de Vineri 1 August. Iată programul:

1. a) Chopin: Prelude No. 20. b) Szgambati: Nenia. c) Chopin: Mazurka Nr. 1. 2. a) Chopin: Nocturne Nr. 5. b) Sibiianu: „Chopinada” Valse-Caprice c) Chopin: Berceuse op. 57. d) Chopin: Variations Brillantes op. 12. 3. a) Dima: Hora g-mol. b) Brediceanu: Hora cis-mol. c) Sibiianu: Rhapsodie roumain.

Miercuri seara marile violonist european Papazoglu va da un concert instrumental la Ocna-Sibiului. Trenurile speciale vor duce și înnoptă publicul din Sibiu.

Cel cari n'au avut ocazie să audă pe marile artiști, au un prilej fericit de data aceasta să juste arta superioară a maestrului Papazoglu, care a cucerit admirația publicului european.

Ceeace n'a putut să rezolve Conferința de pace

Declarațiile dlui Lansing

Paris. — Înaintea plecării sale la Washington, ministrul de externe al Statelor Unite di Lansing a făcut următoarele declarații cu privire la opera Conferinței de pace.

Situația de astăzi e serioasă a spus di Lansing. Civilizația occidentală simte încă efectele celor 5 ani de războiu. Industria și comerțul nu s'au restabilit. Toată Europa' s'arăcită, iar părți din ea suferă de foamete. Rusia și Ungaria sunt în prada doctrinelor subversive. Împărățiile Austriei și Turciei au încetat de a mai trăi. Polonia și Ceho-Slovacia se luptă ca să se ridice în picioare.

Rămân nerezolvate încă multe probleme. Stabilirea granițelor poloneze în toate părțile și în special înspre Prusia orientală se arată plină de greutate; minele de cărbuni din Teschen continuă a fi subiect de contestație între Polonia și Ceho-Slovacia; Ungaria intrerupe traficul întregii Europe centrale; problema Adriaticii încă nu s'a rezolvat, după cum nu s'a hotărât nici soarta ținutelor teritoriale pe care le aveau Turcii, în special cele din Asia mică și Armenia. Anii urmatori vor fi critici pentru politica mondială.

Ca să putem trece faza asta vor trebui, în esență, două lucruri: o opinie publică vie, deșteaptă, înțelegătoare și cooperarea între națiuni. Primul factor este necesar fie pentru neutralizarea ținutelor dificilă ca să se poa ivi, fie pentru susținerea unei acțiuni comune. Al doilea, este indispensabil pentru ca națiunile să nu se mai întoarcă la acel particularism egoist care poate

încuraja conflicte periculoase. Dacă'i adevărat că o națiune poate distinge echilibrul tuturor, este și mai adevărat că orice națiune este obligată de legea propriei saie apărări să conlucreze cu celelalte pentru a înlătura cauzele de nenorocire înainte ca ele să devină amenințătoare.

Ultima oră

Austria refuză să trateze cu Bela Kuhn

Viena — Ziarele confirmă știrea că ministrul de externe al Austriei dr. Otto Bauer a refuzat să trateze cu Bela Kuhn, nu fiind că acesta ar fi comunist ci fiindcă subprefectul comunistului ascunde cele mai săbatice poezii ale imperialismului naționalist. (Ag. Dacia)

Cum va fi tratată Bulgaria

Paris. „Le Figaro” anunță din cercuri apropiate de consiliul suprem, că conferința de pace este hotărâtă a nu permite delegațiunii bulgare să formuleze contrapropuneri de pace. Ținînd seamă de proporția bogățiilor Bulgariei se vor impune condiții economice și financiare mult mai grave decît Germaniei. Cercurile competente din Paris declară deschis că față de Bulgaria nu se poate avea nici un fel de încredere. (Ag. Dacia)

Soarta muncitorilor spanioli.

Madrid. Cunoscutul conducător al muncitorilor spanioli Tores a fost primit eri în audiență de ministrul muncii, cu care a tratat chestiunea înmănușării imediate a sorții muncitorilor din minele din nordul Spaniei. S'a căzut de acord, ca durata muncii pe zi în mine se fie fixată la 7 ore și să se urce salariile cu 35 la sută. (Ag. Dacia)

Cauoazul împotriva bolșevismului

Paris — Radiogram de Helsingfors anunță că în Caucaz s'a format o armată de 300.000 de oameni care va lupta alături de generalul Denikin împotriva bolșevismului spre a-și apăra interesele de stat. (Ag. Dacia)

Luptele turco-grecești din Azia-mică

Athens — Alaltăeri au fost aduși la Athens 39 de conducători ai bandelor turcești, cari au luptat în Asia-mică împotriva Grecilor. Ei au fost predați Curții marșiale. (Ag. Dacia)

Socializarea în Cehoslovacia

Praga. — Primul-ministrul Tusar a luat parte eri la întrunirea oameilor de încredere ai partidului socialdemocrat și a declarat într'un discurs ca în Cehoslovacia socializarea se va face drept spre a feri statul de sdrcnucării. Actualul guvern își menține politica de alianță cu puterile antantei dorește însă raporturi de deplină sinceritate cu toate celelalte state. În acest chip guvernul speră, să menție libertatea de mișcare economică a țerei republice cehoslovace. (Ag. Dacia)

Situația în Spania

Madrid — Odată cu formarea noului cabinet sub președinția d-lui de Toca situația în Spania s'a îmbunătățit. Ministrul de lucrări publice Calderón împreună cu ministrul muncii marchisul de Mochale tratează chestiunea înmănușării sorții muncitorilor.

Foamete la Budapesta

Viena. — Știri din Budapesta anunță, că acolo domnește foamete cumplită. Spitalele sunt tixite de bolnavi așa că rîniții soșiți de pe front nu mai au loc în spitale. Față de această situațiune guvernul sovietelor a hotărât să așeze pe rîniți aduși de pe front în locuințe particulare. (Ag. Dacia)

Guvernul din Segedin va fi sprijinit în lupta contra bolșevicilor

Viena. — Ziarul „Der neue Tag” anunță că generalul Franchet d'Esperey înzistă în mod energic pentru acțiunea împotriva lui Bela Kuhn, dînd tot sprijinul guvernului maghiar din Segedin.

Noul guvern maghiar Abraham dispune de mari mijloace bănești pentru recrutarea trupelor în teritoriul maghiar ocupat. Aceste trupe vor fi echipate de Antanta care le a și pus la dispoziție mai multe tancuri. Primul ministru Abraham speră că la sfîrșitul lunii va obține autorizația Antantel spre a începe acțiunea împotriva comunistilor.

Al treilea congres al Internaționalei

Zürich. — La Lucerna se fac mari pregătiri în vederea celui de al treilea congres al Internaționalei, care se întrunește acolo la 10 August și la care este vorba să participe reprezentanții ai tuturor socialștilor din lume. (Ag. Dacia)

Regimul electoral în Ceho-Slovacia

Paris. — Din Praga. Guvernul a prezentat adunării naționale un proiect de lege, prin care Ceho-Slovacia se împarte în 18 circumscripții electorale, alegînd 293 deputați. Locuitorii de ambele sexe la 21 ani, sunt alegători. Pentru a fi ales se cere vârsta de 30 ani împliniți. Legea prevede un deputat la 50.000 locuitori, cu mandat pe 5 ani.

Repartiția a avut în vedere raportul naționalităților și a forțelor partidelor politice, după principiul proporționalității, cu listă fixă și scrutin dublu.

Noiile alegeri se vor face în cursul lunii Decemvrie.

Impotriva colportorilor de știri

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin locuiri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

b) Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Cînd faptele de mai sus se vor fi săvîșit în scopul de a spiona, sau trada, și aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în țara de războiu.

Cenzurat: V. C. Hotărîre, dir.-responsabil.

Gr. Cristea & Co.
AUTOMOBILE
 Calea Victoriei 102. — (Piața Palatului Regal)
Vinde: Cauciucuri „MICHELIN”
 Accesorii și orice materiale pentru reparații de automobile și cauciucuri
 Prețuri convenabile

Chipiuri oficerești
 Cu trese de aur pentru Sublocotenent 100 lei, Locotenent 110 lei, Căpitan 120 lei, Maior 140 lei
 Care cumpără de la 10 buc. în sus capătă 10% rabat.
 Chipiuri de campanie trefle, Dragone precum și tot felul de trese pentru ofițeri și subofițeri
MAGAZINUL IOAN GRUIA, SIBIU,
 STRADA CISNĂDIEI Nr. 17.

Editoria W. KRAFFT în Sibiu.
Enciclopedia Română
 publicată din înscărcinarea și sub auspiciile „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura popor. român” de Dr. C. Diaconovich.
 Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a populariza științele și artele, de a lăși cunoștințele folosite în siul poporului român și în deosebi de a oferi o iconă cât mai fidelă a întreg trecutului și a tuturor stărilor actuale ale Românilor.
 „Enciclopedia română” a fost publicată cu concursul a peste 200 autori, între cari numeroși membri ai Academiei Române, profesori dela universitățile din București, Iași, Viena, Lipsa, Praga și S. Petersburg, și mulți alți distinși scriitori români din toate ramurile științelor și artelor; ea cuprinde în 3 volume mari 37.622 articole cu 6 harte colorate în nările stabiliment Brockhaus din Lipsa, 3 planuri și 117 ilustrațiuni.
 „Enciclopedia română” a fost premiată cu medalia de aur atât în anul 1903 la Expozițiunea științifică din București, cât și la Expozițiunea jubiliară aranjată în același oraș în anul 1906.
 Prețul publicațiunii întregi (în 3 volume broșate) este de 100 lei. (După terminarea războiului editura va furniza la cerere și scoarțe speciale pentru legarea volumelor.)

C. F. R. Direcțiunea Centrală, Sibiu.
Publicațiune.
 Cu începere dela 1 August c. toate taxele tarifare actuale de călătorie, bagage, câini și mărfuri precum și toate taxele accesorii, de asemenea și toate taxele reduse, acordate prin ordine speciale se sporesc cu 50%.

C. F. R. Direcțiunea Centrală, Sibiu.
O PROPRIETATE
 de circa 3000 m² în Sibiu lângă tren, cu 2 locuințe, grajd și sopro, potrivit pentru întreprindere fabricii și deposit etc. se vinde cu preț convenabil. A se adresa la M. HAGER între oarele 11—12 a. m. Strada Poplăcii Nr. 21.

O casă mare
 și bine întotgmită, în partea de sus a orașului lângă drumul principal și circulație electrică, cu grădină mare și cu 3 fronturi de cătră stradă cu 6 locuințe, curte mare, grajd și șopuri, asemenea și o casă moară de earță
 cu 65 HP, puteri de apă, construită după toate recerimțele moderne, aflătoare în județul Sibiului în regiune fructiferă pentru grâu, nu departe de gară, constatătoare din casă solidă de locuit, clădiri pentru magazine și grădină mare, sunt de vânzare. Reflectanți serioși să se adreseze fără amănare la Dressand & Comp., Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 51.

C. F. R. Direcțiunea Centrală, Sibiu.
Publicațiune.
 Taxele de călătorie tarifare în vigoare de tren accelerat se sporesc cu începere dela 1 August c. cu 100% pentru trenul Simplon și trenul accelerat direct Predeal — Oradea-Mare.
 Biletele de abonament sunt valabile la aceste trenuri.

Șeful serv. comercial: Malitza.
Farmacist diplomat
 din regat, cunoscînd limbile română, franceză, germană și ungară caută pentru a conduce farmacie (provizor), oraș mare în Ardeal, preferință Sibiu. — Adresați administr. ziarului: Farmacist regat Sch.
 Pânză de mătase pentru
sită de mori
 originală helvețiană, articole tehnice, furnizează prompt
„Cosmos”, birou tehnic București, Strada Paris 25.

Cumpără și vinde automobile, pneumatice și envelepe cu toate accesoriile
 Societatea industriată de automobile Konschel & Kunte, Piața mare 19.

Căutăm
 depozitari de ziare în toate stațiunile balneare și climatice terlice din țară

Champagne
PIPER-HEIDSIEK
 Vechea casă HEIDSIEK fondată în 1785. REIMS, FRANȚA.
 De vânzare la principalele Restaurante, Bodegi și Magazine de Coloniale
 Repr. Gen. **MATHIEU WALTER,** București, strada Sculpturei 16.

Brânza noastră fină
 și anume: Kokelthaler Klosdorfer „Romador” „Trappisten” produsă pe înoșia „Carl Baron Brukenthal” e de vânzare în comision la firma C. & J. Spengler, Sibiu, Piața mică Nr. 31.
 Societatea studenților din Să va ținea obișnuită petrecere de va în 2 August (Sf. Ilie)
 După liturgie se va oficia un părăstas pe odihna studenților români morți în lupta pe idealul național.
 Împlinindu-se 30 de ani dela întîințarea societății se va ținea o serbare în sala cea mare a școlii la orele 11 a. m. La ora 3 p. m. petrecerea la „NETED”, seara continuare la „Casa Națională”. Toți foștii membrii sunt rugați să ia parte la această serbare.
 Comitetul aranjator.

Incunoștințare.
 Se aduce la cunoștința tuturor, că din două lăzi cu bilete expediate pe adresa Băncii naționale, au fost furate în gara Galați:
116.334 bilete de bancă de 20 lei.
 Aceste bilete sunt imprimate pe ambele fețe, lipsește însă: data de creațiune, cuvintele Două zeci lei, Guvernator, Director, Directorul Cassei, grifele I. G. Bibicescu, T. Capitanovici, N. Barbolescu, numărul de control din mijloc, și cele 4 numere c două litere din colțurile biletului.
 Aceste bilete cu atâtea lipsuri putînd fi însă recunoșcute de oricine, Banca încunoștințează publicul că nu le recunoaște și nu le va plăti.
 Roagă deci publicul a nu le primi și a denunța autorităților pe cei ce vor încerca a le trece drept bilete bune.
 Banca Națională a României.